

[Ne]Volit'

NESTACÍ

Vlaky, autobusy, čakárne, krčmy, práca, internet, školy a aj rodiny – všade sa v týchto dňoch hovorí o voľbách. Často počujeme vety ako „Volím, lebo voliť treba“, „Nejdem voliť, lebo je to aj tak všetko banda zlodějov“, „Nie je to ideálne, ale aspoň treba vybrať menšie zlo“, „Keď nepôjdem voliť, nemôžem sa potom sťažovať, nie?“, „Môj hlas aj tak nezaváži“... Človek začína mať dojem, že platí „Volím, teda som“, prípadne „Nevolím, teda som“. Odlišný prístup akoby neexistoval... V tejto brožúre by sme však radi predstavili iný pohľad na vec.

Kašlime na zbytočné spory

Mnoho ľudí si myslí, že jediný spôsob ako ovplyvňovať to, čo sa deje okolo nás je volenie. Iní zas nevolia, často preto, lebo sú sklamaní a nikomu už neveria. Obe strany dokážu vynaložiť neuveriteľne veľa času a energie na nekonečné diskusie o volebných témach, o tom, koho voliť alebo či vôbec ísť voliť. Samotné volenie pritom trvá len pár minút! Nie je to tak trochu postavené na hlavu?

Ludia sa nechávajú vtiahnuť do drámy boja jednej strany proti druhej, jedného kandidáta proti druhému, jedného programu proti inému. A vo vzájomnom obviňovaní, hádaní sa, kto má pravdu a kto klame, kto je zradca a kto spasiteľ, kto má krajší úsmev a kto sa tvári ako nadutý bulo, kto chce kompromisy a kto zaručene žiadne nepripustí, sa stráca množstvo ľudskej energie.

Hovorme radšej o dôležitosti nášho konania a účasti na verejnom živote nielen raz za štyri roky. Existujú predsa aj iné a účinnejšie možnosti ako prejaviť svoj názor. Takže, kto chce, nech kľudne venuje tých niekoľko minút voleniu, ak v tom vidí zmysel. To na čom záleží je, keď zvyšný čas rieši svoje problémy priamo a spoločne s ľuďmi okolo seba.

Dá sa robiť aj niečo iné, ako len voliť alebo nevoliť?

Áno, dá sa. Alternatívou je taká aktivita, ktorou človek presadzuje vlastné záujmy priamo. Inými slovami „priama akcia“. To, znamená, že keď chceme naplniť naše záujmy, neobraciame sa o pomoc na volených zástupcov či zamestnávateľov, ale naplníme ich spolu s ľuďmi, ktorým záleží na tom istom.

S konkrétnymi príkladmi priamej akcie sa stretávame všade vôkol seba. Napríklad:

- Keď odmietneme opustiť kanceláriu šéfa alebo pracovnej agentúry, kým nedostaneme nevyplatenú mzdu alebo keď v práci odmietneme robiť niečo, čo nesúvisí s jej náplňou alebo čo ohrozuje naše zdravie.
- Keď sa ako rodičia dohodneme v susedstve na zorganizovaní spoločnej akcie pre deti.
- Keď nechceme mať vedľa domu štvorprúdovú diaľnicu, ktorá naruší naše okolie a spojíme sa, aby sme ukázali, že svoj zámer myslíme vážne, aj keď primátor alebo vláda môžu mať iné úmysly.
- Keď namiesto toho, aby sme čakali, že niekto vyrieši náš aktuálny problém alebo sa oň začnú zaujímať médiá, urobíme napríklad to, že spíšeme a rozdáme letáky a vyzveme ľudí, aby sa zapojili.
- Keď vlastnou aktivitou zabránime výrubu mestskej zelene.
- Keď si matky vypomáhajú a stretávajú sa v materskom centre (alebo keď si ho sami vytvoria).
- Keď namiesto toho, aby sme volili niekoho, kto sľubuje, že vyrieši problém bezdomovectva sami vytvoríme organizáciu, ktorá bude zdarma rozdávať jedlo chudobným alebo im pomáhať iným spôsobom.
- Keď zabránime fašistom a im podobným, aby sa verejne prezentovali alebo útočili na ľudí v okolí.
- Keď namiesto spoliehania sa, že noviny budú publikovať nami napísané články, začneme vydávať vlastné noviny a rozdávať ich, trebárs na ulici.
- Keď nečakáme, kým niekto zavolá našu obľúbenú skupinu alebo urobí tanečnú párty či filmový festival, ale zorganizujeme si všetko sami.

Pri priamej akcii neplatí žiadne „o nás bez nás“. Priama akcia je o nás a prostredníctvom nás.

VOĽBY

ako pilier

KRITICKÝ POHĽAD

zastupiteľskej demokracie

Volby ako cesta k zmene?

Väčšina ľudí necháva dôležité záležitosti na starosť "expertom" a "autoritám". Takto vychovala ľudí leninistická ideológia a demokracia túto tendenciu ďalej podporuje. Výsledkom je, že **ľudia sa menia na divákov** - na dianie sa len prizierajú a nie sú jeho priamymi účastníkmi. Účasť či neúčasť na voľbách tento fakt nijak zásadne nemení. A z toho sme otrávení.

Okrem toho, voľby podľa nás vyvolávajú falošný dojem, že vláda je tu na to, aby nám slúžila alebo, že by nám slúžiť mohla. Ide o „kultúrny tlak“, ktorý udržuje ľudí v pasivite - buď čakajú na záchranu zhora, namiesto toho, aby boli podporovaní vo vlastnej činnosti pri dosahovaní svojich cieľov, alebo už v žiadne zlepšenia neveria.

Zastupiteľská demokracia a jej volebný systém spôsobujú, že politická moc (vo forme parlamentu a štátu) a ekonomická moc (vo forme kapitalizmu) sú v spoločnosti vnímané ako niečo, čo je v poriadku. Vytvárajú v nás pocit, že len prostredníctvom nich je možné robiť závažné rozhodnutia. **Iné formy angažovanosti a rozhodovania sa nezdôrazňujú, čo potom ešte viac posilňuje zábrany vyjadriť svoj hlas inak ako vo voľbách.** Voľby preto chápeme skôr ako divadlo, ktorým sa potvrdzuje a predlžuje moc jedných (presnejšie menšiny) a bezmocnosť a pasivita iných (väčšiny spoločnosti).

Iný pohľad na riešenie problémov v spoločnosti - význam priamych akcií

Priama akcia je v istom zmysle niečo, čo vo svojom živote uskutočnil vari každý z nás. Ide o takú aktivitu, ktorá má za cieľ vyriešiť konkrétny problém. Môže to byť problém v určitej lokalite, regióne, sídlisku. Môže sa týkať určitej skupiny ľudí (obyvateľov nejakej oblasti, zamestnancov, študentov, matiek, nezamestnaných, dôchodcov a pod.).

To, čo robí priamu akciu „priamou“ je spôsob, akým sa tento problém rieši. Riešia ho ľudia, ktorých sa priamo dotýka na základe vlastnej iniciatívy a podľa vlastných predstáv. Riešenie je založené na **ich vlastnej kolektívnej sile a nezahrňa sprostredkovateľov**, ktorí by konali namiesto nich.

Priama akcia má výrazný **psychologický a etický rozmer**. Je vyjadrením osobnej sebarealizácie a vďaka praktikovaniu vzájomnej pomoci a solidarity dokáže meniť naše chápanie a vnímanie vecí okolo nás. Rozvíja vlastné sebazpoznanie a poznanie svojho okolia. Vďaka tomu má potenciál meniť medziludské vzťahy. S dávkou nadhľadu by sme mohli povedať, že dokáže vytvárať „novú“ spoločnosť v rámci „starej“.

Ak sme s niečím nespokojní a chceme to zmeniť, prvým krokom je spojiť sa s podobne zmýšľajúcimi ľuďmi, začať sa organizovať a konať solidárne na pracoviskách aj mimo nich. Pomocou vlastných organizácií a priamej akcie môžeme dosiahnuť to, čo od parlamentu nikdy nedostaneme. Vláda (či už ľavicová alebo pravicová) sa pohodlne vyrovná so siahodlými prejavmi opozičných politikov. Vždy si ale dvakrát zváži každú antisociálnu reformu, ak bude musieť čeliť sociálnemu hnutiu založenému na priamej akcii a solidarite.

Efektivita priamej akcie spočíva v tom, že spolupracujú ľudia, ktorí sa dokážu ľahšie dohodnúť, lebo majú spoločný cieľ, ktorým nie je osobná kariéra, získanie vysokej pozície, teplého miesta či vysokého príjmu, ale skutočné vyriešenie problému. Dohodnúť sa čo a ako robiť je takto oveľa ľahšie. Či už priamou akciou dosiahneme svoje alebo nie, vždy je prínosom. Znie to síce ako reklamný slogan, ale prínos môže byť priamy (keď dosiahneme to, čo chceme) alebo nepriamy (získame skúsenosti, kontakty a lepšie poznanie ako v budúcnosti riešiť naše problémy úspešnejšie).

Možno sa to všetko javí ako idealizmus. Hlavne na Slovensku. Dúfame, že je to len dočasu, kým prekonáme naše obavy a začneme robiť akcie, ktoré sú úplne bežné v iných krajinách. Predpokladom je, aby sme sa naučili dôverovať si a aby sme dokázali vytvárať alebo byť zapojení v organizáciách bez účasti ľudí pri moci alebo tých, ktorí využívajú takéto iniciatívy, aby sa k moci dostali. A rovnako dôležité je aj to, aby sme v nich odmietli vzťahy moci jedného človeka nad iným. Práve takýmto spôsobom sa chceme zúčastňovať na spoločenskom živote. Je „x“ príkladov, ktoré potvrdzujú, že sa to dá - prostredníctvom vlastných organizácií (napríklad spoločenských či odborových...), prostredníctvom vlastných projektov (napríklad vzdelávacích, umeleckých, či voľnočasových...), prostredníctvom vlastných časopisov a publikácií atď. Koniec koncov, už len to, že čítaš tento text je dôkazom toho, že sa dá niečo urobiť a aspoň sa podeliť s veľkým počtom ľudí o názor.

Keď konáme priamo, dokazujeme vládam, politikom či šéfom (ale hlavne sebe), že ich nepotrebujeme a že nie sme len hlúpa a naivná masa, ktorá nedokáže pochopiť ich „dobře myslené reformy“. To je niečo, čo nedokážu ani milióny krížikov na kusoch volebných papierikov.

Nech už volíš kohokoľvek, svet sa točí podľa záujmov iných

Dnes už asi netreba nikomu vysvetľovať, že žijeme v globalizujúcom sa svete. Je faktom, že pre firmy, ako aj pre štáty, je prvoradá konkurencieschopnosť a investície. V praxi to vyzerá tak, že jednotlivé národné vlády sa predhávajú v tom, ktorá získa vhodnejších investorov, aby sa vyhlí pádu ekonomiky. Tomuto tlaku nedokáže odolať žiadna strana či politik.

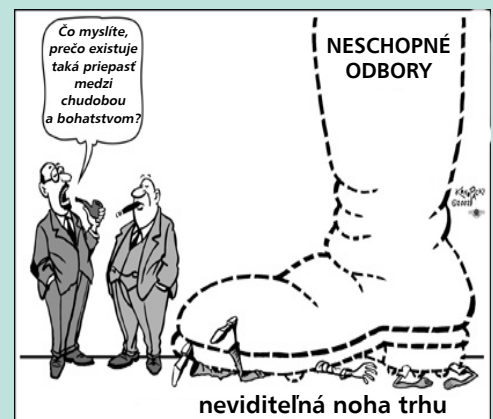
Vezmime si slovenskú vládu pred rokom 1998. Vtedy tu bol pokus postaviť sa globálnej ekonomike a vytvoriť akýsi podivný druh národného kapitalizmu. Výsledkom bola medzinárodná izolácia a zahraničná podpora opozície. Alebo iný príklad z Nemecka. Minister financií Oskar Lafontaine musel v roku 1999 odstúpiť zo svojho postu, pretože jeho daňová reforma vyvolala veľký odpor nadnárodných korporácií. Jeho nástupca si za svojho tajomníka zodpovedného za vypracovanie daňovej reformy vybral šéfa daňového odboru nadnárodnej korporácie Bayer. Výkonný riaditeľ Bayeru to kome-

Volby, odbory a sociálne hnutia

Viacere sociálne hnutia a odbory použili volebnie ako prostriedok dosiahnutia svojich cieľov.

Buď sa spojili s politikmi, alebo z ich radov politici vzišli. Výsledky, ktoré dosiahli sú ale dosť rozpačité. V mnohých prípadoch sa totiž nedostali bližšie k svojim víziám. Naopak, ich vízie skončili buď zničené, zradené alebo zapredané a stali sa bezvýznamnými. Iným a veľmi podstatným negatívom však bolo aj to, že vnútri týchto hnutí došlo k väčšej centralizácii rozhodovania a veľká časť činnosti sa obmedzila na podporu lobovania u politikov.

Radoví členovia a členky stratili na význame a namiesto toho, aby sa rozvíjala ich vlastná aktivita, stali sa štatistami na demonštráciách a všeobecne prešli do úlohy pasívnej podpory.

Toto je zvyčajný a pomerne logický dôsledok spojenectva odborov či sociálnych hnutí s politickými stranami. Je to stále o tom istom – dnešné odbory sa sústreďujú na jednanie, nie na efektívne akcie.

Nekonečné neefektívne protestné akcie, obavy použiť priame akcie a ostré štrajky, málo skúseností s takýmito akciami, nerovnosť, hierarchia rozhodovania a kariérizmus v odboroch a k tomu všetkému ešte aj akceptovanie teórie sociálneho partnerstva a ekonomického rastu – to je dnešná realita.

A akonáhle nastanú problémy, ľudia zostávajú nepripravení a bez potrebných skúseností, pretože sa vždy spoliehali na to, že ich problémy za nich vyrieši niekto iný a nie ich vlastná aktivita.

Odbory aj sociálne hnutia ale nemusia vyzeráť jedine takto...

Inšpirácia

Môžeš sa nechať inšpirovať príkladmi konkrétnych priamych akcií, ktoré zaujali nás.

ZANON – TOVÁREŇ BEZ ŠÉFOV.

(DVD/CD, 53 min., 2003)

Dokument o boji 300 zamestnancov argentínskej továrne Zanon, ktorí ju, potom ako boli prepustení, obsadili a začali spravovať sami. Každodenný život v továrni, úvahy o tom, čo sami dokázali a čo tomu predchádzalo, ako to zasiahlo do ich osobných životov a zmenilo pohľad na svet... Príbeh samosprávy pracujúcich na princípoch priamej demokracie zdola, bez zamestnávateľov a odborových byrokratov. Myšlienkovito aj pocitovo nesmierne silný dokument!

ÚVOD DO FORIEM PRIAMYCH AKCIÍ

(formát A5, 16 strán, 2002)

Stručný opis priamych akcií a príklady z praxe: štrajk dobrou prácou, maróдка, normálny štrajk, okupácie a štrajky v sede, poškozovanie, spomalenie, solidarita, práca podľa pravidiel.

VÁLKA PROTI VODNÉMU

(formát A5, 12 strán, 2001)

Krátka brožúrka o trojročnej kampani proti vodnému v Dubline napísaná jej aktívnym účastníkom. Približuje začiatky, zaujímavé spôsoby boja, význam spoločných akcií v komunite a na sídliskách, falošné sľuby politikov, problematické stránky kampane, ako aj víťazný záver.

KURÝŘI JDOU DO BOJE (1989-1992)

(formát A5, 28 strán, 2001)

„Byli jsme pouze běžnou skupinou pracujících se ztraceně nízkými platy, disponující pouze svými svaly... Ale doufali jsme, že můžeme poskytnout příklad nebo inspiraci pracujícím, aby se mohli obdobně organizovat i v jiných odvětvích. Pracujícím, jako jste VY! Tedy čtete...“ Velmi vtipne písaná brožúrka obsahuje vyjadrenia členov odborového zväzu, opis vydarených i menej vydarených akcií, problémy s donášačmi a štrajkokazmi atď.

Tieto a ďalšie tituly, ktoré sa venujú nezávislým hnutiam fungujúcim na zásadách priamej akcie nájdete v Červeno-čiernej distribúcii. Web: ccd.priamaakcia.sk

toval slovami: „Poslali sme svojho najlepšieho človeka, dali sme mu inštrukcie, takže teraz to bude OK.“ A dalo by sa samozrejme pokračovať.

Smerovanie kapitalizmu (dnes v podobe ekonomickej globalizácie) vytvára začarovaný kruh, v ktorom závislosť na investíciách vháňa zamestnancov, obce, politikov a vlády do zostrujúcej sa súťaže o čo najnižšie mzdy, dane, či voľné environmentálne predpisy. A politické strany a politici určite nie sú tými, kto ťahá za dlhší koniec, aby mohli niečo zmeniť... Vládám po roku 1998 sa podarilo prilákať na Slovensko viacero zahraničných investorov. No, v situácii, kedy firmy sťahujú svoju výrobu do krajín, ktoré im poskytujú lepšie podmienky, nikto nezaručuje, že sa raz nezbalia aj zo Slovenska a neodídu trebárs na Ukrajinu alebo do Ázie (čo sa už stalo, napr. tabakový podnik SIT Spišská Belá, či cukrovar v Rimavskej Sobote). A aj keď tu tieto firmy ostanú, stále sa môžu „vyhrážať“, že svoje prevádzky presťahujú inam. V USA aj v Západnej Európe je tento nátlak na dennom poriadku a ženie mzdy a pracovné a sociálne istoty nižšie a nižšie.

Netvrdíme, že neexistujú príklady reforiem, ktoré pracujúcim prospeli. Je však potrebné dodať, že štát zavádza takéto reformy vtedy, keď je k tomu prinútený organizovanou silou ľudí dole, keď si chce vláda získať sympatie alebo keď ich zavedenie znamená menšie nebezpečenstvo ako nezavedenie. Napríklad, znárodnenie asi 20 percent britskej ekonomiky (aj tých najneziskovejších častí) počas vlády labouristov v roku 1945 bolo priamym dôsledkom strachu vládnucej triedy. Ako povedal vtedajší konzervatívny premiér Quintin Hogg: „Ak ľuďom nedáte sociálne reformy, dajú vám sociálnu revolúciu.“

Aby sme zhrnuli to, čo tu bolo opisované - štát nie je neutrálna organizácia spoločnosti a parlament podlieha oveľa väčším vplyvom ako si ľudia bežne myslia. Clive Ponting, bývalý britský štátny úradník, sa raz v tejto súvislosti vyjadril takto: „Funkciou politického systému v každej krajine sveta je regulovať, no nie radikálne meniť, existujúcu ekonomickú štruktúru a s ňou spojené mocenské vzťahy. Obrovskou ilúziou politiky je predstava, že politici môžu robiť nejaké zmeny...“

Akú skutočnú kontrolu majú politici nad činnosťou medzinárodného peňažného systému, nad systémom svetového obchodu, ktorý zahŕňa podriadenosť krajín tretieho sveta, alebo nad činnosťou nadnárodných firiem? Tieto inštitúcie a mechanizmus nadvlády, ktorý je ich základom – motív zisku ako jediné meradlo úspechu – sú úplne mimo ich kontrolu.

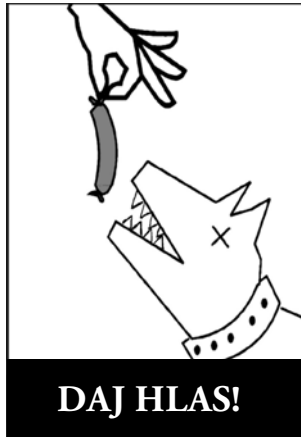
Strany a mýtus menšieho zla

Veľa ľudí má sklon tvrdiť, že sa nájdú strany, ktoré budú vedieť ako použiť štátnu moc pre dobré účely. Rôzne sociálnodemokratické či marx-leninistické strany sa ponúkajú, že za nás budú bojovať. Je v tom ale jeden háčik. Ak sa spoľahneme, že iní za nás budú konať, čo sa stane, keď nakoniec konať nebudú? Jediné - ocitneme sa odzbrojení, bez schopnosti zmobilizovať sa a ubrániť sa. Moc korumpuje, o tom niet pochyb. Preto ľudia, ktorí majú moc si nikdy nemôžu získať našu dôveru a nikdy sa na nich nemôžeme spoliehať. Domnievame sa, že história potvrdila priveľakrát, že je to tak.

Vo vysokej politike podľa nás nie sú rozhodujúce sľuby politikov či sociálne programy strán. Sme presvedčení, že aj keby sme si založili vlastnú stranu alebo keby sme volili nejakú radikálnu stranu, nedokázali by zmeniť nič dôležité a pod domácim a zahraničným

ekonomickým tlakom by sme boli donútení postaviť sa proti bežným ľuďom. Problém nie je v tom, či zvolíme ľavicu alebo pravicu, keď podľa nás medzi nimi niet rozdielu - každá z týchto strán a každý politik postupuje ako si myslí, že musí a nie ako by chcela spoločnosť.

To, čo sa počíta je teda skôr sila takých foriem politickej a sociálnej organizácie spoločnosti, ktorých zásadami a praxou je aktívna účasť ľudí. Jedine potom môžeme dúfať, že sa oslabí či eliminuje moc a úloha vlády v spoločnosti. Reálnym problémom, skutočnou voľbou, pred ktorou stojíme je, či chceme ostať divákmi a figurkami politickej moci alebo či chceme konečne začať spoločne a po svojom formovať svet okolo nás. Alebo potrebujeme zas a znova zvoliť nejakú stranu (pravdaže, teraz určite tú správnu...), prejsť tým istým procesom, tými istými zradami, než si uvedomíme, že takto to nefunguje?

Zlí politici neexistujú

Budme úprimní - radi si veci ulahčujeme. Aj v politike. Mnohí by sme chceli, aby prišiel niekto, kto „spraví poriadok“. Na otázku „Ako to dosiahnuť?“ sa veľakrát tisne do úst odpoveď v zmysle, že najlepšie by bolo zvoliť niekoho „dobrého“ a „nekompromisného“. Veľa ľudí dáva vinu za to, že svet politiky nefunguje tak, ako by si priali, Mikimu, Vladovi, Paľovi, Ivanovi atď., skrátka – „zlým“ politikom, nenažrancom, zlodejom, „starým komunistom“, jednoducho jednotlivcom zvoleným vo voľbách. Tvrdí sa, že treba voliť lepších politikov, vyberať lepších vodcov. Pričasto to však znamená asi to, že lepší je ten alebo tá, kto sa viac usmieva, vie lepšie vystupovať, vášnivo rečniť, nadávať na „tých zlých“, či tváriť sa, že on alebo ona je tou pevnou rukou, ktorá nás ochráni. Táto fraška nás nezaujíma.

Myslíme si, že **systém zastupiteľskej demokracie má na volených zástupcov taký vplyv, ktorý mení ich charaktery.** Vo veľkej miere platí, že je jedno, ktorý politik alebo politička je pri moci. Dôležité sú základy systému moci, v akom pracujú. A tie sa voľbami nemenia. Môžeme vymeniť politikov aj miliónkrát, keď vždy zachováme systém založený na tom, že niekto nás zastupuje. Okrem toho, v prípadoch, kedy sociálne orientovaní aktivisti prešli do politiky a použili štát, sa stalo skôr to, že systém zmenil ich namiesto toho, aby oni zmenili systém. **A sme si istí, že my by sme skončili rovnako bez ohľadu na to, ako veľmi sa nám to nepáči.**

Naše chápanie politiky - podporujeme seba, nie politikov!

To, že sa neorientujeme na to, či ísť voliť alebo nie, neznamená, že by sme boli „apolitickí“. Chceme len, aby sa politika vrátila späť k ľuďom a prestala byť doménou politikov a rôznych odborníkov. Politické otázky - to, čo sa deje v našich komunitách, na pracoviskách, na školách a v prostredí okolo nás - sú príliš dôležité na to, aby sme ich nechali na takýchto ľuďoch. **Politika pre nás znamená diskusiu o problémoch, ktoré sa nás týkajú a aj následné konanie.** Znamená snahu o zmenu, ktorá sa deje zdola. A znamená aj zodpovednosť. To, o čom hovoríme je individuálne a spoločenské oslobodenie.

KTO SME

Priama akcia (PA) je združením ľudí, ktorí sa sústreďujú na vzdelávaciu, kultúrnu, vydavateľskú a ekologickú činnosť, podporu štrajkujúcich a protestujúcich skupín a jednotlivcov, organizovanie prednášok a diskusií atď.

Na Slovensku pôsobíme 6 rokov. Sme členskou sekciou **Medzinárodnej asociácie pracujúcich (MAP)** - konfederácie anarchistických odborových zväzov a propagačných skupín z 15 krajín sveta, ktoré sa vyznačujú nehierarchickou organizáciou, sú riadené členskou základňou, nemajú platených funkcionárov a svoje záujmy presadzujú priamymi akciami.

V súčasnosti tvoria Priamu akciu 2 regionálne skupiny (Bratislava a Východ).

ČO ROBÍME

Podpora sociálnych protestov na Slovensku:

- Účasť na demonštráciách odborov, rozdávanie novín a letákov na podporu požiadaviek radových členov a členiek odborov (2001-2006)
- Podpora štrajku na železnici - 2 špeciálne vydania novín rozšírené vo vyše 12 mestách (2003)
- Protesty a štrajk učiteľov - solidárne letáky a špeciálne vydanie novín v 7 mestách (2003)
- Podpora boja robotníkov z SCP Ružomberok – zorganizovanie medzinárodnej podpory, slovenská výzva o pomoc, protestná akcia pred rakúskym veľvyslanectvom v BA, účasť na proteste pred sídlom SCP, účasť na stretnutiach ZOO Papier... (2004-2005)

Medzinárodná solidarita:

- Podpora zamestnancov nemeckej Lebenshilfe Bremen (2001), ľudskoprávných aktivistov v Kolumbii (2001), pracujúcich z francúzskej Newell Window Fasion Inc. (2002), odborárov zo španielskej CNT-MAP (Girona) v boji za znovuzamestnanie prepustených aktivistov (2002-2003), perzekvovaných odborárov v severoafričkom štáte Eritrea, zamestnancov protestujúcich proti nevyplateniu miezd v slovinskom Trbovlje, bezdôvodne prepusteného anarchistického profesora antropológie M. Graebera z americkej Univerzity v Yale (2005)...

- Vyjadrenie protestu proti prepusteniu člena francúzskej CNT-MAP (2001), proti zabitiu 14 a zraneniu vyše 100 štrajkujúcich pracujúcich na Filipinách (2004)...
- Protestné faxy, podporné emaily a slovenská emailová kampaň na podporu štrajku španielskej CNT-MAP (Sevilla) vo firme AUSSA (2005)...
- Podpora stíhaných aktivistov...

Vlastné aktivity:

- Medzinárodný deň proti sociálnym a ekologickým praktikám McDonald's a na podporu zamestnancov – akcie pred takmer 10 pobočkami v 3 mestách Slovenska (2002)
- Prednáška s názvom „Kapitalizmus, sociálna nespravodlivosť a radikálne odbory“ v Trnave (2002)
- Akcie počas invázie v Iraku - prednášky „Ani Saddám, ani Bush“ v 9 mestách, koncert v Bratislave, účasť na protestnej akcii v Banskej Bystrici a Bratislave (2003)
- Prednáška pre veterána španielskej občianskej vojny Abela Paza v Bratislave (2003)
- Spoluorganizovanie 2-dňovej akcie „O mužoch a ženách v patriarcháte“ (prednášky, infostánky, pouličné divadlo...) k Medzinárodnému dňu žien (2004)
- Prednášky k vstupu Slovenska do EÚ „Otázky, o ktorých sa veľmi nehovorí“ v 4 mestách (2004)
- „Sánkovačka“ – dvojdňová oddychová spoločenská a diskusná akcia (2004)
- Prednášky pre člena Anarchofeministickej skupiny v 3 mestách na východe Slovenska (2005)
- Prednáška o filozofii a praxi anarchizmu u nás a vo svete na festivale alternatívnej kultúry Cesta z mesta (2005)
- Prednášky o histórii fašizmu a nacizmu a antifašistickom boji v 5 mestách (2005-2006)
- Ekologická kampaň „Biele kameNIE!“ proti výstavbe lyžiarskeho strediska Biele kamene v CHKO Vihorlat – benefičné hudobné akcie, publikovanie v regionálnych novinách, rozšírenie 3 tisíc letákov a niekoľko sto protestných listov v 3 dedinách, infostánky v 3 mestách, nálepky, tematická príloha v novinách Podaj ďalej, filmový festival „Nie všetko už bolo povedané“ a koncert v Bardejove, túry do danej oblasti... (2005-2006)

Radi by sme povzbudili tých, ktorí sú sklamaní z politických strán a súčasného systému, aby nezanevrelí na účasť na politickom živote. Nechceme aby, keď sa povie „politika“ a možnosti jej ovplyvňovania, väčšinu z nás napadli voľby, budova parlamentu či pár boháčov v oblekoch.

Myslíme si, že táto predstava politiky je odrazom pocitu, ktorý dnes prežíva tak mnoho z nás – pocitu bezmocnosti. Znie to nepríjemne, ale mnohým stačí, že raz za štyri roky zaškrtnú políčko na kandidátnej listine a povinnosť voči spoločnosti majú splnenú... Skutočne sa týmto zúčastňujeme na politickom procese, či dokonca v ňom hráme nejakú úlohu? Prípadne tým, že voliť nejdeme a len nadávame? Teda, nič proti nadávaniu, ale činy sú predsa len účinnejšie. Volenie aj nevolenie sú tie najmenej účinné prostriedky ako presadiť svoj hlas v spoločnosti. Preto to „(Ne)voliť nestačí“. Nemá význam utápať sa v ničnerobení, keď je možné urobiť niečo tu a teraz.

Od štátu k spoločnosti

Každá spoločnosť, kde potrebuje rozhodovať veľký počet ľudí (na pracoviskách, v komunitách, federáciách a ďalších miestnych aj nadregionálnych organizáciách) si vytvára istý rozhodovací a komunikačný systém.

V súčasnosti je to systém štátu a zastupiteľskej demokracie. Spoločnosť je tu spravovaná prostredníctvom organizácií a úradov, do ktorých sú volení alebo dosadzovaní zástupcovia. Volení politici majú moc rozhodovať o tom, čo je pre spoločnosť vhodné a čo nie. Väčšinou však zástupcovia rozhodujú na základe vlastnej vôle, záujmov či známostí, pretože na to majú **moc**.

Dôsledky takéhoto používania moci poznáme všetci. Na mieste je preto otázka – znamená štát a spoločnosť to isté? A ak nie, môže fungovať spoločnosť bez systému štátu? Ako?

Hoci neexistujú žiadne dokonalé odpovede a recepty, radi by sme predstavili myšlienku priamej demokracie zdola, delegátskeho systému a federalizmu. Ich východiskom je, že ľudia zorganizovaní vo vlastných organizáciách a spoločenstvách najlepšie vedia, čo potrebujú. Aj tu sa dá hovoriť o zástupcoch, no v odlišnom význame ako pri zastupiteľskej demokracii. Ide o tzv. delegátov a ich konanie sa odvíja od vôle všeobecného zhromaždenia, ktoré ich „zvolilo“. Práve **všeobecné zhromaždenie je miestom, kde sa rozhoduje**, čím sa zabezpečuje kontrola spoločenstva nad životom, nad verejným dianím a politikou. Verejné zhromaždenie sa môže týkať pracoviska, školy, bytovky, štvrte, sídliska, dediny, mesta atď. a môže zahŕňať desiatky, stovky či tisíce ľudí. Koniec koncov, nie je to nič, čo by bolo cudzie ani dnes – napríklad domové a odborárske schôdze sú bežnou súčasťou života.

Čo ale v prípade, keď je potrebné riešiť nadregionálne problémy alebo problémy viacerých „jednotiek“ (pracovnísk, škôl, bytoviek, štvrtí, dedín, miest...)? Vtedy sa môže rozhodovať **prostredníctvom delegátskeho systému**. Čiže, stretávajú sa delegáti, ktorí sú sprostredkovateľmi návrhov a záverov zhromaždení. Aby sa zamedzilo zneužitiu takejto pozície na presadzovanie individuálnych záujmov, platí, že ich „funkcia“ končí vykonaním úlohy, ktorou boli poverení na zhromaždení. Ide o tzv. **imperatívny mandát** - delegáti tlmočia vôľu a závery, ktoré vychádzajú z diskusií na základnej (miestnej) úrovni na zhromaždeniach. Inými slovami, delegáti reprezentujú konkrétnu komunitu a nepresadzujú svoj názor, či emócie, ale stanovisko vlastnej komunity - nemajú výkonnú moc a sú kedykoľvek odvolateľní. Trošku zjednodušene by sme ich mohli prirovnať k hovorcom.

Takto fungujúci systém v sebe obsahuje možnosti pre vytvorenie množstva výrobných, spotrebiteľských, sociálnych, kultúrnych a iných federácií, ktoré budú najlepšie naplňať konkrétne a špecifické potreby ľudí. **Federalizmus** v tomto zmysle je pre nás vyjadrením a zároveň zárukou rovnosti a dôstojnosti v akejkoľvek organizácii a teda aj v ľudskej spoločnosti.

Prístup k spoločnosti, ktorý sme tu v krátkosti načrtli je základom filozofie anarchizmu a vyjadruje náš pohľad na svet. Hoci **anarchizmus** bol a je neustále znevažovaný a jeho význam prekrúcaný, jednak kvôli tomu, že je málo známy, jednak kvôli zásadnej kritike a odmietnutiu moci a nadvlády človeka nad človekom, nemyslíme, že by mal byť menej efektívny. Práve naopak...

Na týchto princípoch dokázali fungovať obrovské územia na Ukrajine v rokoch 1919-1922 (pokým neboli zničené bolševikmi), či počas španielskej občianskej vojny v rokoch 1936-39, kedy mali anarchistické odbory takmer 2 milióny členov a členiek (pokým neboli zničení útokmi Franca a politickými hrami Stalina). Dnes takto fungujú možno menšie územia, menšie organizácie a menšie projekty, no fungujú. A to nie je vôbec zlý začiatok, no nie?

AKCIE POČAS KAMPANE

BARDEJOV

* 7. máj (nedeľa) - **Koncert undergroundových kapiel. Pred akciou prednáška k výročiu konca 2. svetovej vojny v Európe (pôvod fašizmu, antifašistický boj, kriminalizácia antifašistických aktivít...).**

* 9.-10. máj (utorok-streda) - **Infostánky v uliciach**

BRATISLAVA

* 17.-19. máj 2006 (streda-piatok) - **Infostánky v uliciach**

* 20. máj (sobota) - **Filmový festival „Nie všetko už bolo povedané“ Klub A4 (námestie SNP). Vstupné: dobrovoľné/benefičné.**

MALÁ FATRA

* 13.-14. máj (sobota-nedeľa) - **Túra do prírody. Ďalšia akcia Kolektívu anarchistických turistov a turistiek (KATT).**

HUMENNÉ

* 26.-27. máj (piatok-sobota) - **Filmfest „Nie všetko už bolo povedané“**

PREŠOV

* 15.-17. máj 2006 (pondelok-streda) - **Infostánky v uliciach**

* 17. máj (streda) - **Filmfest „Nie všetko už bolo povedané“**

KOŠICE

* 11.-12. máj (štvrtok-piatok) - **Infostánky v uliciach**

* 22. máj (pondelok) - **Filmfest „Nie všetko už bolo povedané“**

SNINA

* 30. apríl (nedeľa) - **Piknik za obnovu mestského parku a proti výstavbe hypermarketu. Čistenie parku, premietanie, hudba...**

RIMAVSKÁ SOBOTA

* 6. máj (sobota) - **Koncert undergroundových kapiel. Pred akciou prednáška k výročiu konca 2. svetovej vojny v Európe.**

RUŽOMBEROK

* 5. máj (piatok) - **Koncert undergroundových kapiel. Pred akciou prednáška k výročiu konca 2. svetovej vojny v Európe.**

Zmena programu vyhradená.

Akcie v ďalších mestách sú v dobe vydania brožúry v príprave.

Aktuálne informácie o mieste a čase akcií a ďalších aktivitách: www.priamaakcia.sk

„(Ne)voliť nestačí“ je kampaň, ktorá nemá za cieľ obhajovať žiadnu stranu či politika. Nezameriavame sa v nej ani na otázku účasti alebo neúčasti vo voľbách, pretože tento akt je pre nás nepodstatný. Naším cieľom je skôr povzbudiť ľudí, aby sa nebáli prejavovať svoje názory a záujmy priamo, bez sprostredkovateľov. A to nie raz za štyri roky, ale vždy keď to potrebujú, trebárs každý deň. Pretože to, ako žijeme každý deň je to, čo nás zaujíma a o tom aj chceme rozhodovať. Rozhodli sme sa vložiť energiu do tejto kampane, pretože by sme radi ukázali, že život sa môže stať živý, veselý, inšpirujúci a aktívny. Taký, aký si ho dokážeme urobiť sami. Bez spoliehania sa na politikov, podnikateľov či nejakých dobrodincov.

Čo konkrétne môžeš urobiť teraz...

Pred voľbami je možné zorganizovať napríklad:

- *vzdelávacie či umelecké akcie, ktoré sa týkajú tejto témy alebo akéhokoľvek iného problému u nás alebo vo svete. Pozvi sociálnych či iných aktivistov, ktorí priblížia niektorú problematiku a s ktorými sa ľudia môžu podeliť o svoje skúsenosti.*
- *infostánky na ulici, kde sa môžeš podeliť s ľuďmi o ich a svoje názory zočí-voči.*
- *filmový festival, kde budú filmy s príkladmi priamych akcií.*
- *koncert, ktorý sa môže spojiť s prezentáciou a diskusiou o kampani. Zavolaj hudobné alebo umelecké skupiny, ktoré spájajú svoju hudbu so širšími spoločenskými otázkami.*
- *benefičné akcie, ktorými finančne podporíš snahy miestnych aktivistov.*
- *diskusia na tému priamych akcií vo vlastnej lokalite...*

Môžeš tiež:

- *rozšíriť naše letáky alebo brožúry ďalej - či už známym alebo na verejné miesta (čakárne, stanice, školy, knižnice, web stránky, vlaky...).*
- *vytvoriť a pripevniť transparenty na danú tému pri cestách (zábradlia, nadjazdy...).*
- *skrásliť predvolebné plagáty. Predstavivosti sa medze nekladú;).*
- *voliť neplatným lístkom, napríklad vlastným alebo nesprávne vyplneným. Takto môžeš ukázať, že odmietaš toto divadlo. A na neplatný lístok môžeš napísať svoj názor ľuďom z tvojho okolia, ktorí budú lístky sčítavať.*

Alebo môžeš urobiť čokoľvek, čo napadne tebe!

Ak si myslíš, že niektoré z týchto akcií majú zmysel a vieš si predstaviť, že by si sa do nich zapojil/a alebo zorganizoval/a niektorú z nich vo svojom meste, budeme radi, ak sa nám ozveš. Radi poskytneme zaujímavé filmy, publikácie, pomôžeme s technicko-materiálnym zabezpečením akcií a prípadne prideme aj osobne. Je pravda, že tieto aktivity môžeš robiť kedykoľvek počas roka, no prečo ich neurobiť teraz efektívnejšie ako súčasť väčšej kampane a nevyužiť vynikajúcu možnosť podnieť ľudí k zamysleniu?

... a prečo sa zapojiť kedykoľvek neskôr

Ľudia často vravia, že nič nedokážu, že sú zavalení množstvom práce a na angažovanie sa nezostáva čas. Keď človek počúva všetky dôvody, ktoré vymenúvajú, znie to naozaj presvedčivo. Znelo by to možno aj pravdivo, lenže... Lenže väčšina z nás má takisto množstvo iných povinností. A vlastne, práve preto, že sme chceli nejakým spôsobom prekonať problém, že sami máme málo voľného času v našich životoch, sme sa začali spájať. Z vlastných skúseností totiž veľmi dobre vieme, že jednotlivec pri riešení rôznych problémov sám nedokáže takmer nič. Keď sme však spolu, môžeme mať silu. A pokiaľ ide o čas... keď ľudia naozaj spája rovnaký cieľ, dokážu si naň nájsť čas.

Nikto učený z neba nespadol a je málo takých, ktorým sa niečo podarí hneď na prvýkrát. Každá aktivita môže na začiatku vyzeráť rozpačito, možno trápne, či smiešne. Toto však nie sú skúšky v škole, či pohovor do zamestnania. Toto je každodenný život so všetkými jeho nedokonalosťami. To, čo robíme preto berieme ako neustále učenie sa a zlepšovanie, bez toho, aby sme sa obviňovali a vysmievali sa jeden druhému. Chápeme to skôr ako proces, v ktorom získavame vlastnú dôstojnosť, hrdosť, sebadôveru a sebavedomie. A nič nedokáže nahradiť tento pocit...

Všetko, čo chceme povedať je - neboj sa angažovať, neboj sa začínať s niečím novým, neboj sa prekonávať svoje hranice, neboj sa skúšať robiť veci inak, ako nás vychovávali, neboj sa spájať s ďalšími ľuďmi a neboj sa povedať, že viac sa oplatia vzťahy založené na vzájomnej pomoci, ako vzťahy, ktoré stoja na konkurencii, chamtivosti, ovládaní a odcudzení.

Ako jedna z prvých vecí, ktorú sme učení v mladosti je - prestať snívať. Ale čím by sme boli bez snov, bez kreativity a obrazotvornosti?! Život je však tak pestrý, je toľko vecí, ktoré by sme mohli robiť a možno ich nerobíme len preto, že nenachádzame podporu u druhých. Preto sme sa rozhodli zorganizovať sa. Naša predstava je, aby sa ľudia spájali v rôznych mestách či dedinách. Aby medzi sebou diskutovali a riešili vlastné problémy. A zároveň aby informovali ďalších o svojej činnosti, pomáhali si, vytvárali spoločné kampane, publikovali.

Nejde tu o získanie kontroly nad inými ľuďmi, ale o získanie spoločnej „kontroly“ nad tým, ako si navzájom poskytujeme útočisko a ochranu, vzdelanie, umenie a informácie, nad tým, ako riešime konflikty, nad tým, ako sa delíme o myšlienky a skúsenosti, nad tým, akým smerom sa uberajú naše vlastné životy. Ide o druh kontroly, v ktorej neexistuje niekto konkrétny, kto ju má a využíva. **Snažíme sa tým povedať iba toľko, že všetci by sme mali spoločne rozhodovať o tom, čo sa deje v našich životoch a nesnažiť sa ovládať životy iných** (to je skôr práca pre politikov, po ktorej netúžime). Je nám jasné, že po tejto kampani sa neroztrhne vreca s aktivistami a že kampaň nebude sláviť nejaké veľké úspechy. No, čím viac bude tých, ktorí počas alebo po období volieb získajú nejakú pozitívnu vedomosť alebo skúsenosť, ktorá im pripomenie, čo všetko môžu dokázať bez volebnej politiky, tým je väčšia nádej, že skutočne je možný aj iný svet. **Iný ako ten, ktorý určujú na jednej strane politici a na strane druhej naša nečinnosť.**